

**Parlem de
prèssupostos**

EIX 1: OPCIONS DE TRAJECTÒRIES DE REDUCCIÓ DEL DEUTE

Prova pilot interna de participació sobre política pressupostària

Parlem de pressupostos

<https://participa.gencat.cat/processes/politicapressupostaria>

<p>Explicació de l'eix 1</p>	<p>La Generalitat de Catalunya té actualment un elevat nivell d'endeutament, major que el de la mitjana de les comunitats autònomes i superior als valors de referència d'acord amb la normativa d'estabilitat pressupostària i sostenibilitat financera. El cas de la Generalitat no és pas un cas aïllat i actualment gran part dels governs dels països desenvolupats mostren nivells d'endeutament superiors als de les anteriors dècades. Davant d'aquest fet, diversos organismes internacionals, institucions fiscals independents, així com els corresponents governs, han posat de manifest la necessitat d'anar reduint aquests nivells de deute per a poder tenir major capacitat per a fer front els importants reptes que es preveuen en els propers anys.</p> <p>Però per què pot ser un problema per a una administració pública el fet de tenir un elevat nivell de deute?</p> <p>Un primer aspecte és la major dificultat d'assolir els valors d'objectius de deute fixats per la normativa en estabilitat pressupostària i sostenibilitat financera, i, per tant, de no complir amb aquesta normativa.</p> <p>Per un altre costat, un elevat nivell d'endeutament significa que la càrrega de fer front a aquest deute (principalment el seu retorn i el pagament d'interessos), que ha servit per a finançar actuacions passades i presents, es trasllada a generacions futures, generant conseqüentment inequitat intergeneracional.</p> <p>Un altre aspecte molt rellevant és que si s'arriba a volums elevats d'endeutament, i aquest no es redueix, cada cop s'acaben dedicant més part dels ingressos rebuts a pagar interessos i no per a finançar polítiques de despesa, com ara salut, educació, serveis de protecció social, ocupació o transports públics. És a dir, que els interessos es "menguen" part de la despesa que aniria a diferents polítiques rellevants per a la ciutadania. Això, mantingut al llarg del temps, pot suposar destacats riscos per a la sostenibilitat financera, i, per tant, de la seva continuïtat, dels nivells de prestació de serveis actuals de les polítiques de què és competent la corresponent administració.</p> <p>Això és especialment rellevant si es van assolint cada cop majors nivells de deute, ja que cada cop, no sols aquests seran majors en termes absoluts, sinó que cada cop el deute serà més car en termes relatius, amb majors tipus d'interessos aplicats en ser percebuda aquella administració com de "major risc". Aquest fet, portat a situacions més extremes, pot suposar importants dificultats per a finançar les operacions de la corresponent administració, i, per tant, de les seves polítiques.</p> <p>Així mateix, aquelles administracions públiques que presenten nivells elevats de deute, tenen menor marge o es troben més limitades per a poder fer dèficit en èpoques de recessió econòmica o davant casos excepcionals (com a ara una pandèmia), i per tant, per a finançar despeses necessàries en aquestes circumstàncies. Això vol dir que tenir nivells moderats de deute esdevé un coixí per a poder fer dèficit, i per tant acumular deute, en aquells períodes puntuals on és necessària una important intervenció de la despesa pública (per exemple, plans de xoc socials, suport a la creació o manteniment de llocs de treball...).</p>
-------------------------------------	---

Eix 1: Opcions de trajectòries de reducció del deute

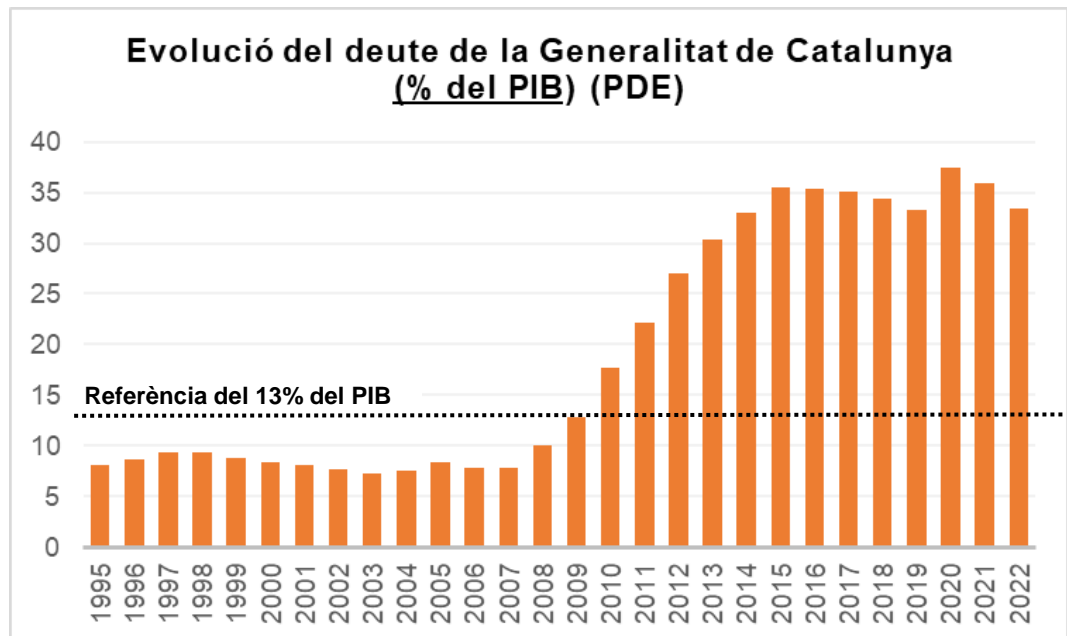
	<p>Totes aquestes qüestions són molt rellevants, i més tenint en compte que caldrà estar preparat per a fer front als reptes futurs, o inclús ja actuals, de l'envelliment de la població i, especialment, els associats al canvi climàtic. Poder assolir volums més moderats de deute facilita a les administracions públiques tenir més marge i capacitat per a poder finançar aquelles iniciatives que puguin contribuir en major mesura a fe front a aquests reptes.</p> <p>D'acord amb els motius exposats, és important per a la Generalitat de Catalunya reduir el seu nivell d'endeutament, a fi d'assolir valors més moderats. Per a assolir aquesta fita, hi poden haver múltiples estratègies o trajectòries de reducció del deute.</p> <p>L'objecte d'aquest eix de debat és discutir envers les diferents opcions de trajectòries de reducció del deute que es plantegen, a fi de poder manifestar quines opcions poden ser les més preferides per part dels participant en aquest eix, i d'aquesta manera, ser considerades dins del marc de planificació de les finances públiques de la Generalitat.</p>
<p>Situació actual</p>	<p>El deute del conjunt del sector públic de la Generalitat de Catalunya (és a dir, el de la Generalitat més les seves entitats adscrites), a 31 de desembre del 2022, d'acord amb els termes del sistema europeu de comptes, és de 84.327 milions d'euros, que equival al 33,4% del PIB de Catalunya. Aquest nivell de deute és superior al de la mitjana de les comunitats autònomes (24,2%) i al del valor de referència indicat a la normativa d'estabilitat pressupostària i sostenibilitat financera (13%).</p> <p>En el període entre el 1995 i 2007, el deute del conjunt del sector públic de la Generalitat de Catalunya es va moure al voltant del 8% del PIB, però arran de l'esclat de la crisi econòmica del 2008/2009, i la realització d'importants dèficits, el deute va créixer molt ràpidament fins a assolir un valor del 30% al 2013. El ritme de creixement del deute es va desaccelerar de manera molt important, i durant el període 2014-2022 el deute s'ha estancat i ha oscil·lat a l'entorn del 33%-35 % del PIB, tot i l'existència d'alguns períodes de lleugera reducció en aquesta ràtio (2017-2019 i 2021-2022), especialment gràcies al creixement de l'economia.</p> <p>La magnitud de l'actual deute equival a uns gairebé 11.000 euros per habitant i, per a considerar-la en termes relatius, suposa més de 2,5 vegades els ingressos corrents anuals de la Generalitat. És a dir, si es volgués retornar tot el deute de cop, seria equivalent a dedicar-hi tots els ingressos durant 2 anys i mig, sense dedicar cap euro a les polítiques de despesa que n'és competent (salut, educació, serveis socials, transports, seguretat...).</p> <p>Com s'ha esmentat anteriorment, aquest nivell d'endeutament es considera com a elevat i cal que la Generalitat de Catalunya redueixi el seu deute de manera progressiva per tal d'evitar els esmentats problemes associats a un elevat nivell de deute i poder fer front als reptes futurs amb una millor posició.</p>

Eix 1: Opcions de trajectòries de reducció del deute

Principals xifres a destacar:

- El deute del sector públic de la Generalitat de Catalunya, d'acord amb els termes de la normativa d'estabilitat pressupostària, se situa al 2022 en **84.327 milions d'euros, un 33,4% del PIB de Catalunya.**
- El deute ha passat d'un **8% del PIB al 2007 al 33,4 % actual.** Des del 2014, el deute se situa al voltant del 33%-35% del PIB.
- D'acord amb la normativa d'estabilitat pressupostària, el **màxim de deute d'una comunitat autònoma** hauria de ser del **13 % del PIB.**
- El nivell de **deute actual equival a gairebé 11.000 euros per habitant**, quan al **2010 no arribava als 5.000.**
- Si es volgués **retornar de cop tot el deute que té la Generalitat**, es necessitaria **dedicar tots els recursos, i no gastar res** (en salut, educació, serveis socials i la resta de polítiques), **durant més de 2 anys i mig.**
- Catalunya té un endeutament **superior** al de la **mitjana** del conjunt de les **comunitats autònomes, que és del 24,2%.**

Opcions platejades per al debat

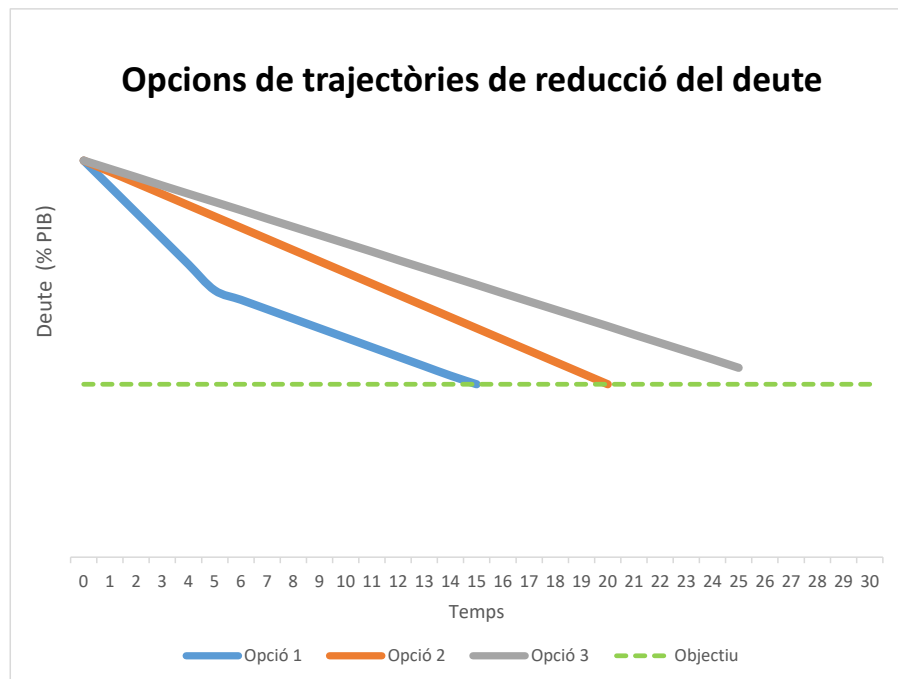
Per a aquest eix de debat es plantegen **3 opcions diferents de possibles estratègies o trajectòries de reducció del deute**, les quals són representatives de diferents famílies d'alternatives en aquest àmbit. Aquestes 3 opcions suposen diferents trajectòries de reducció del deute, amb els seus corresponents impactes pel que fa a terminis, nivell de deute, contenció (NO DE REDUCCIÓ) del creixement de la despesa i pagament d'interessos.

Eix 1: Opcions de trajectòries de reducció del deute

En el quadre que es mostra a continuació es mostren els **principals trets d'aquestes 3 diferents opcions**:

	OPCIÓ 1 Forta reducció inicial, i més suau després, a mitjà termini	OPCIÓ 2 Reducció constant mitjana a mitjà-llarg termini	OPCIÓ 3 Reducció constant lenta i a llarg termini
Ritme de reducció del deute	Reducció alta en els primers anys i posteriorment més moderada	Mitjà en tot el període	Moderat/baix en tot el període
Període	Mitjà termini (10-15 anys)	Mitjà- llarg termini (15-20 anys)	Llarg termini (superior a 20 anys)
Nivell de deute en el cojunt del període	Alt en els primers anys, i moderat en els següents	Alt en gran part part del període	Molt alt en gran part del període
Creixement de la despesa en el període	Creixement molt moderat en els primers anys, però major creixement posterior	Moderat en tot el període	Opció que limita menys el creixement , però amb una major presència d'interessos
Pagament d'interessos	Opció que suposa menor pagament d'interessos	Alt pagament d'interessos	Molt alt pagament d'interessos

Gràficament, les trajectòries d'aquests 3 opcions de reducció del deute es poden visualitzar de la següent manera:

	<p>Aquestes 3 opcions tenen associats diferents “avantatges” i “desavantatges”, com ara un menor/major pagament d’interessos, el manteniment d’un menor/major volum de deute durant el període, un assoliment més ràpid o més lent de volums de deute més moderats o la contenció menys o més moderada del creixement de la despesa.</p> <p>L’objectiu del debat és poder conèixer en major grau quin tipus d’opcions podrien ser les més preferides, havent-se considerat els seus respectius “avantatges” i “desavantatges”, a fi de ser considerades en la definició d’una estratègia de reducció del deute.</p>
<p>Documentació de referència</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Objectius i seguiment de l'estabilitat i la sostenibilitat financera (Deute) • Endeutament del sector públic • Estadístiques i indicadors financers, apartat d' "Altres indicadors financers" • Pressupostos Oberts, apartat de "Resultats fiscals"
<p>Límits del debat</p>	<p>Un primer límit de debat se circumscriu a què aquest se centri principalment en el repte a fer front i les diferents opcions plantejades. Dins d’aquest debat sols es podran considerar opcions que suposin una reducció del deute i que siguin factibles d’acord amb el compliment de la normativa actual, en especial la relativa a les finances públiques, i les competències de la Generalitat de Catalunya.</p>